

Jan Helgesen

Forelesninger i rettskildelære/metodelære.

Høstsemesteret 2012.

EMNE: RETTSLIGE VURDERINGER.

1. Innledning
  - 1.1. To former for tenkning
  - 1.2. Vurderingenes betydning har vært skiftende
2. Hvordan vurderingene spiller inn i rettsanvendelsen
  - 2.1. Ved gyldighetsspørsmålet
  - 2.2. Ved fastleggelsen av faktum - bevislæren
  - 2.3. Ved rettskildeprinsippene
  - 2.4. Som "menig" rettskildefaktor
3. Oversikt over Eckhoffs opplegg av drøftelsen
4. Generelt om vurderinger
  - 4.1. Forskjellen mellom kunnskapsspørsmål og verdispørsmål
  - 4.2. Særlig om sontringen konsekvens-(virknings)-orienterte og ikke-konsekvensorienterte vurderinger
  - 4.3. Vurderingenes betydning i rettsanvendelsen skjules ofte
  - 4.4. Forskjellen mellom argumentbærer og argument (argumenttyper)

5. Hvorvidt bør vurderinger spille inn ved rettsanvendelsen?
- 5.1. Hvorvidt bør rettsanvenderen legge vekt på vurderinger?
  - 5.1.1. Pro:
    - 5.1.1.1. Stabilitet - hensynet til "formell" rettferdighet
    - 5.1.1.2. Elastisitet - hensynet til "materieell" rettferdighet
    - 5.1.1.3. Særlig om tidsforløpet
    - 5.1.1.4. Sammenhengen til lovgiveraktiviteten
    - 5.1.1.5. Hensynet til rettsoppfatningen i samfunnet
    - 5.1.1.6. Særlig behov ved "normtomme" rom
    - 5.1.1.7. Variasjoner fra rettsområde til rettsområde og fra person til person
  - 5.1.2. Contra:
    - 5.1.2.1. Rettsanvenderens (dommerens) underordning under loven - maktfordelingslæren
    - 5.1.2.2. Spørsmålet om "partipolitiske" betraktninger
    - 5.1.2.3. Rettsanvenderens egne "kjepphester", sympatier/antipatier
    - 5.1.2.4. Vilkårighet - "subjektivisme"
    - 5.1.2.5. Forutberegnelighet
    - 5.1.2.6. Variasjoner fra rettsområde til rettsområde
    - 5.1.2.7. Prosesshyppighet
    - 5.1.2.8. Faren ved dommerskjønnet avhenger av dommerstandens egenskaper og verdioppfatninger

- 5.2. Hvorvidt bør rettsanvenderen åpent gjøre rede for de vurderinger som det legges vekt på?
  - 5.2.1. Pro:
    - 5.2.1.1. Objektivitet i rettsanvendelsen
    - 5.2.1.2. Øker tilliten til det som foregår
    - 5.2.1.3. Andre konsekvenser av manglende analyser av vurderingenes betydning
  - 5.2.2. Contra: "Draget mot det objektive". Autoritet
    - 5.2.2.1. Svekker tilliten til konfliktløsningen
    - 5.2.2.2. Behovet for beskyttelse, redusere kritikk og ansvar
6. Nærmere om vurderinger som "rettskildefaktor"
  - 6.1. Litt om den videre drøftelse
  - 6.2. Om de såkalte "lavere" reelle hensyn
  - 6.3. Generelt om reelle hensyn som "rettskildefaktor"
  - 6.4. Særlig om formålsbetraktninger
  - 6.5. Særlig om interesseavveininger
  - 6.6. Særlig om rettferdighetsbetraktninger
  - 6.7. Særlig om samfunnsnyttebetraktninger
  - 6.8. Flere godhetsvurderinger?
  - 6.9. Ulike vurderinger opptrer ofte sammen
  - 6.10. Noen felles betraktninger om relevans og vekt av godhetsvurderinger
7. Ulike teknikker for å skjule bruk av vurderingene